

Basiseducatie
LEERGEBIED
Maatschappijoriëntatie (MO)

Opleiding
Maatschappijoriëntatie - Omgaan met
veranderingen
AO BE 029

Inhoud

1	Opleiding	4
1.1	Relatie opleiding – referentiekader	4
1.2	Inhoud	4
1.3	Certificering	5
1.4	Niveau	5
1.5	Duur	5
1.6	Plaats van de opleiding in de basiseducatie (Raamwerk).....	5
1.7	Modules	7
1.8	Leertraject.....	7
2	Eindtermen van de opleiding	8
2.1	Cluster 1 – Socio-relatieve samenleving.....	8
2.2	Cluster 2 – Socio-economische samenleving	8
2.3	Cluster 3 – Socio-culturele samenleving.....	8
2.4	Cluster 4 – Lerende samenleving	8
2.5	Cluster 5 – Techniek.....	9
2.6	Cluster 6 – Gezondheid	9
2.7	Cluster 8 – Omgeving en duurzame samenleving	10
2.8	Cluster 9 – Politiek-juridische samenleving	10
2.9	Afbakening.....	11
3	Modules	12
3.1	Module Wat denk ik? (M BE G 112)	12
3.1.1	Situering van de module in de opleiding	12
3.1.2	Instapvereisten voor de module	12
3.1.3	Studieduur	12
3.1.4	Eindtermen	12
3.2	Module Waar sta ik? (M BE 120).....	14
3.2.1	Situering van de module in de opleiding	14
3.2.2	Instapvereisten voor de module	14
3.2.3	Studieduur	14
3.2.4	Eindtermen	14
3.3	Module Keuzes maken (M BE G 121)	16
3.3.1	Situering van de module in de opleiding	16
3.3.2	Instapvereisten voor de module.....	16
3.3.3	Studieduur	16
3.3.4	Eindtermen	16
3.4	Module Stress (M BE G 092).....	17
3.4.1	Situering van de module in de opleiding	17
3.4.2	Instapvereisten voor de module.....	17
3.4.3	Studieduur	17
3.4.4	Eindtermen	17
3.5	Module Nieuws (M BE G 111)	19
3.5.1	Situering van de module in de opleiding	19
3.5.2	Instapvereisten voor de module.....	19
3.5.3	Studieduur	19
3.5.4	Eindtermen	19
3.6	Module Diversiteit (M BE G 106)	20

3.6.1	Situering van de module in de opleiding	20
3.6.2	Instapvereisten voor de module.....	20
3.6.3	Studieduur	20
3.6.4	Eindtermen	20
3.7	Module Duurzame samenleving (M BE G 094)	22
3.7.1	Situering van de module in de opleiding	22
3.7.2	Instapvereisten voor de module.....	22
3.7.3	Studieduur	22
3.7.4	Eindtermen	22
3.8	Module Apparaten (M BE G 100)	24
3.8.1	Situering van de module in de opleiding	24
3.8.2	Instapvereisten voor de module.....	24
3.8.3	Studieduur	24
3.8.4	Eindtermen	24

1 Opleiding

1.1 Relatie opleiding – referentiekader

De opleiding Maatschappijoriëntatie Omgaan met veranderingen is opgebouwd aan de hand van een relevante selectie van eindtermen uit de Matrix MO (zie deel 2). Deze matrix bevat de eindtermen die werden ontwikkeld voor het leergebied Maatschappijoriëntatie in de basiseducatie. De eindtermen MO zijn gebaseerd op volgende referentiekaders:

Lager onderwijs	ET wereldoriëntatie (versie 01/09/2010)
1 ^{ste} graad so A-stroom	Vakoverschrijdende ET (versie 01/09/2010) ET geschiedenis ET aardrijkskunde ET natuurwetenschappen (versie 01/09/2010) ET techniek (versie 01/09/2010)
1 ^{ste} graad so B-stroom	OD MAVO OD natuurwetenschappen (versie 01/09/2010) OD techniek (versie 01/09/2010)

Voor de afbakening van de eindtermen voor de basiseducatie werden de descriptorelementen van de Vlaamse kwalificatiestructuur gehanteerd. Het geheel van de eindtermen van de basiseducatie situeert zich op niveau VKS 2. De afbakening van de geselecteerde eindtermen voor deze opleiding wordt zowel in deel 2 als in deel 3 weergegeven.

De opleiding Omgaan met veranderingen voorziet een aantal dwarsverbindingen met andere opleidingen in het leergebied Maatschappijoriëntatie in de vorm van gemeenschappelijke modules. Zo komt de module **Wat denk ik?** ook voor in de opleiding Actualiteit en geschiedenis. De module **Keuzes maken** komt terug in de opleiding Levenslang en levensbreed leren. De module **Stress** wordt gedeeld met de opleidingen Gezondheid, Levenslang en levensbreed leren en Werk. De module **Nieuws** kan ook gekozen worden in de opleiding Actualiteit en geschiedenis. De module **Diversiteit** komt eveneens voor in de opleidingen Samen leven en Cultuur. De module **Duurzame samenleving** vervolgens komt terug in vier andere opleidingen: Gezondheid, Mobiliteit, Techniek en Actualiteit en geschiedenis. Ten slotte komt de module **Apparaten** voor in de opleidingen Huishouding en Techniek. Deze bruggetjes zijn er om cursisten te stimuleren andere opleidingen in het leergebied Maatschappijoriëntatie aan te vatten en het verband tussen de verschillende opleidingen duidelijk te maken.

1.2 Inhoud

Omgaan met veranderingen is het centrale thema in deze opleiding. Dit is niet alleen kunnen reageren op veranderingen, maar evengoed zelf veranderingen realiseren. De opleiding bestaat in de eerste plaats uit twee basismodules: **Wat denk ik?** en **Waar sta ik?**. In de eerste module wordt de cursist zich bewust van hoe hij of zij denkt over het leven. De tweede module laat de cursist kritisch nadenken over hoe

hij of zij in het leven staat. Vervolgens volgt de cursist één uit zes keuzemodules: **Keuzes maken, Stress, Nieuws, Diversiteit, Duurzame samenleving of Apparaten**. De eerste optie is er voor cursisten die voor een of andere keuze staan en daar bewust mee willen omgaan. De module **Stress** richt zich veeleer op cursisten die stress ervaren bij veranderingen in hun omgeving. De volgende module, **Nieuws**, gaat in op actuele items die een invloed hebben op de leefomgeving. De module **Diversiteit** focust op de effecten van de multiculturele samenleving. In de module **Duurzame samenleving** worden duurzaamheidvraagstukken besproken, zoals de opwarming van de aarde. De laatste optie, de module **Apparaten**, is er dan weer voor cursisten die verandering ervaren vanuit technische evoluties. Elke keuzemodule leidt in combinatie met de twee basismodules tot het certificaat van de opleiding. De keuzemodule vertrekt vanuit een specifieke invalshoek die past bij de leervraag van de cursist. De gemaakte keuze verdiept daarom de competenties die de cursist in de basismodule verwerft. De verschillende combinaties zijn evenwaardig.

1.3 Certificering

De opleiding leidt tot het certificaat “Maatschappijoriëntatie – Omgaan met veranderingen” in de basiseducatie.

1.4 Niveau

Basiseducatie

1.5 Duur

90 lestijden

1.6 Plaats van de opleiding in de basiseducatie (Raamwerk)

Opleiding	Code	Les-tijden	Niveau	Referentie-kader	Regle-ment-ering
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	AO BE 001	190	SO1	VOET ICT	
Nederlands (NT1)	AO BE 002	600	SO1		
Nederlands voor anderstaligen (NT2)	AO BE 003	480	R1		
Alfabetisering in het Nederlands voor anderstaligen (NT2 Alfa)	AO BE 004	960	R1		
Frans: opstap talen	AO BE 011	80	R1		
Frans: opstap TKO	AO BE 012	120	R1		
Engels: opstap talen	AO BE 013	80	R1		
Engels: opstap TKO	AO BE	120	R1		

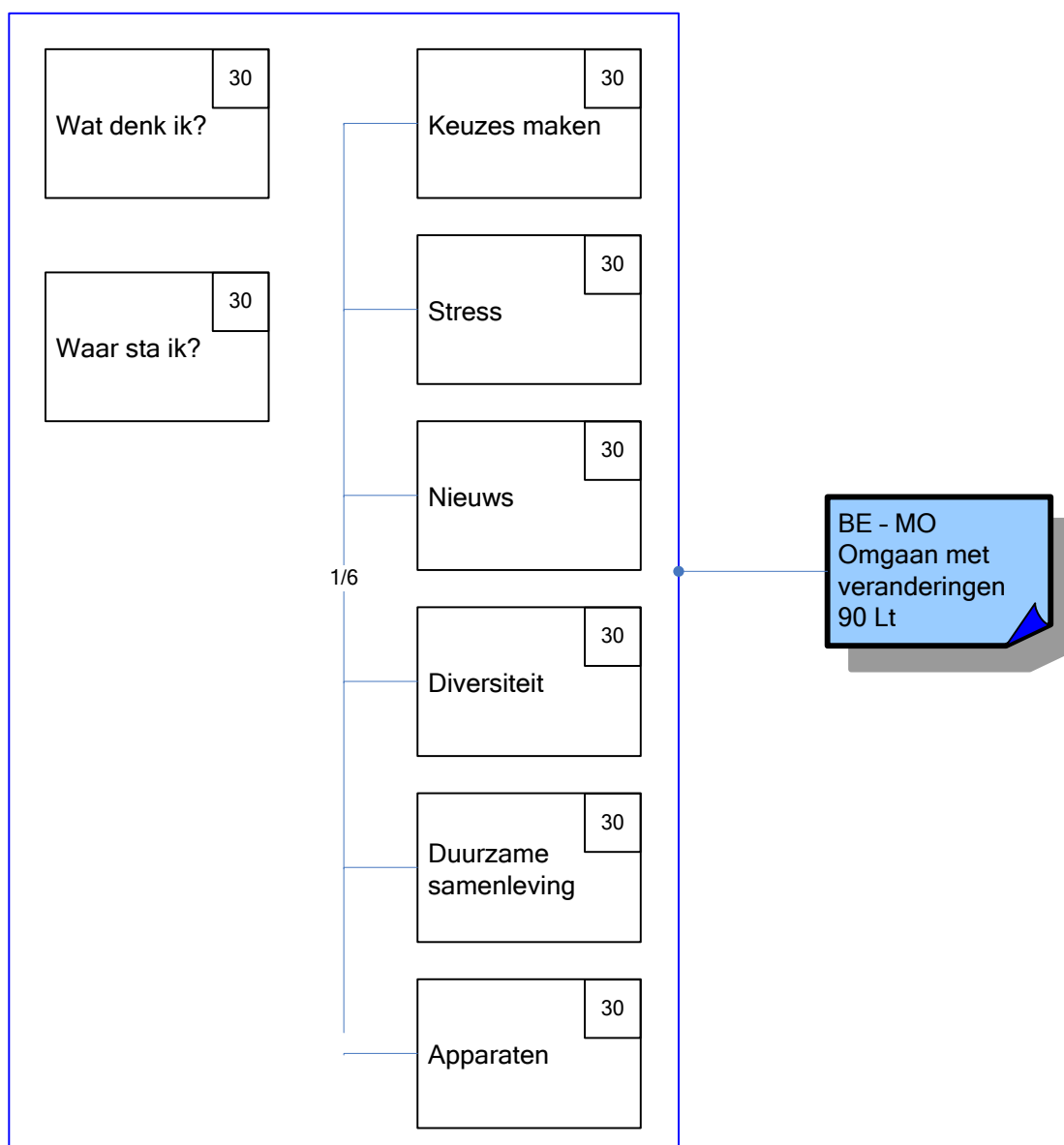
	014				
Latijns schrift R1	AO BE 015	180	R1		
Maatschappijoriëntatie – Voortraject Ervarings- deskundige in de Armoede en Sociale Uitsluiting (EDAS)	AO BE 016	420	SO1		
Wiskunde – Maatschappelijk functioneren	AO BE 017	360	BaO	Matrix Wiskunde BE	
Wiskunde – Maatschappelijk participeren	AO BE 018	450	BaO	Matrix Wiskunde BE	
Wiskunde – Doorstroom	AO BE 019	630	SO1	Matrix Wiskunde BE	
Maatschappijoriëntatie – Communicatie	AO BE 020	120	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Gezondheid	AO BE 021	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Mobiliteit	AO BE 022	90/105	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Huishouding	AO BE 023	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Techniek	AO BE 024	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Samen leven	AO BE 025	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Actualiteit en geschiedenis	AO BE 026	105	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Cultuur	AO BE 027	120	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Rechten en plichten	AO BE 028	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Omgaan met veranderingen	AO BE 029	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Levenslang en levensbreed leren	AO BE 030	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Doorstroom	AO BE 031	360	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Werk	AO BE 032	120	SO1	Matrix ET MO	

1.7 Modules

Naam	Code	Lestijden
Wat denk ik?	M BE G 112	30
Waar sta ik?	M BE 120	30
Keuzes maken	M BE G 121	30
Stress	M BE G 092	30
Nieuws	M BE G 111	30
Diversiteit	M BE G 106	30
Duurzame samenleving	M BE G 094	30
Apparaten	M BE G 100	30

1.8 Leertraject

2 Eindtermen van de opleiding

2.1 Cluster 1 – Socio-relatieve samenleving

	De cursist
BE 029 ET 003	toetst eigen interpretaties aan die van anderen
BE 029 ET 009	stelt open vragen
BE 029 ET 019	herkent vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik
BE 029 ET 020	bespreekt opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van relaties

2.2 Cluster 2 – Socio-economische samenleving

	De cursist
BE 029 ET 037	onderzoekt het eigen perspectief in de socio-economische samenleving
BE 029 ET 046	ordent belangrijke gebeurtenissen uit het eigen leven
BE 029 ET 047	vergelijkt zijn geschiedenis en context met zijn huidige situatie en zelfbeleving

2.3 Cluster 3 – Socio-culturele samenleving

	De cursist
BE 029 ET 048	gaat respectvol om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen
BE 029 ET 049	toetst zijn mening over verschillen tussen mensen en levensopvattingen aan feiten en andere meningen
BE 029 ET 050	illustreert het belang van sociale samenhang en solidariteit
BE 029 ET 051	leidt uit historische en actuele voorbeelden af wat de gevolgen zijn van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie
BE 029 ET 054	toont aan dat cultuur een impact heeft op voelen, denken en handelen
BE 029 ET 057	maakt gebruik van voorzieningen, diensten en instellingen in de socio-culturele samenleving

2.4 Cluster 4 – Lerende samenleving

	De cursist
BE 029 ET 065	maakt een realistische planning
BE 029 ET 068	kiest uit gegeven informatiebronnen en -kanalen met het oog op te bereiken doelen
BE 029 ET 074	vergelijkt zijn geschiedenis en context met zijn huidige situatie en zelfbeleving

BE 029 ET 087	brengt eigen ervaringen in kaart
BE 029 ET 088	schat eigen mogelijkheden realistisch in
BE 029 ET 089	selecteert op basis van behoeften, kwaliteiten, beperkingen en waarden een passend aanbod
BE 029 ET 090	doet bij het maken van zijn keuze een beroep op diensten en instellingen in de lerende samenleving
BE 029 ET 091	evalueert de manier waarop hij op basis van behoeften, kwaliteiten, beperkingen en waarden een aanbod heeft geselecteerd
BE 029 ET 097	situeert informatie in tijd en ruimte
BE 029 ET 100	analyseert items uit de actualiteit
BE 029 ET 101	maakt onderscheid tussen een mening over een historisch of actueel feit en het feit zelf

2.5 Cluster 5 – Techniek

	De cursist
BE 029 ET 111	voert de opeenvolgende logische stappen uit om een eenvoudige technische opdracht te volbrengen
BE 029 ET 116	voert een eenvoudige werktekening of handleiding stap voor stap uit
BE 029 ET 118	neemt een technische realisatie in gebruik
BE 029 ET 119	gebruikt de correcte benaming voor vaak gebruikte en hedendaagse technische realisaties
BE 029 ET 120	vraagt op een effectieve en efficiënte manier hulp bij installatie van een technische realisatie
BE 029 ET 121	optimaliseert het gebruik van een technische realisatie aan de hand van de handleiding
BE 029 ET 123	maakt gebruik van een garantiebewijs indien nodig
BE 029 ET 124	interpreteert de informatie op een beeldscherm
BE 029 ET 125	weegt de wenselijkheid en noodzakelijkheid af van het gebruik van technische realisaties
BE 029 ET 126	zet zelfgekozen technische hulpmiddelen in

2.6 Cluster 6 – Gezondheid

	De cursist
BE 029 ET 131	reageert adequaat op lichaamssignalen
BE 029 ET	zorgt dagelijks voor een evenwicht tussen rust en beweging, werk

132	en ontspanning
BE 029 ET 141	gaat constructief om met taakbelasting en stressvolle situaties
BE 029 ET 142	gaat om met lichamelijke, emotionele en sociale veranderingen bij zichzelf
BE 029 ET 143	stelt zich weerbaar op
BE 029 ET 144	gaat om met emoties
BE 029 ET 145	reageert gepast op lichamelijke, emotionele en sociale veranderingen bij anderen
BE 029 ET 147	gaat respectvol om met ethische aspecten van gezondheid

2.7 Cluster 8 – Omgeving en duurzame samenleving

	De cursist
BE 029 ET 157	Illustreert dat de mens natuur, klimaat en milieu beïnvloedt
BE 029 ET 158	herkent in duurzaamheidvraagstukken de verwevenheid tussen politieke, economische, sociale, technische en ecologische aspecten
BE 029 ET 159	herkent in duurzaamheidvraagstukken de verwevenheid met armoede- en ontwikkelingsproblematiek
BE 029 ET 160	maakt op duurzame wijze gebruik van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen
BE 029 ET 161	zoekt naar duurzame oplossingen om zijn leefomgeving te verbeteren
BE 029 ET 162	gaat respectvol om met de natuur

2.8 Cluster 9 – Politiek-juridische samenleving

	De cursist
BE 029 ET 164	maakt gebruik van rechten en komt plichten na in de politiek-juridische samenleving
BE 029 ET 173	weegt verschillende belangen op korte en lange termijn af

2.9 Afbakening

<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen;- een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen;- voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none">- handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none">- met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none">- verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.
---	--

3 Modules

3.1 **Module Wat denk ik? (M BE G 112)**

3.1.1 *Situering van de module in de opleiding*

In de module **Wat denk ik?** ontwikkelt de cursist een filosofische en kritische blik op de wereld. Hij stelt open vragen en staat open voor andere meningen. Hij is nieuwsgierig naar interpretaties van anderen en vergelijkt die met zijn eigen mening. Het kan onder meer gaan over relaties, ethische thema's, lijfelijkheid, duurzaamheid, ecologie, technologie, geluk, keuzes, ... De cursist leert ten slotte kritisch te denken over zichzelf en zijn geschiedenis en context.

3.1.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.1.3 *Studieduur*

30 lestijden

3.1.4 *Eindtermen*

Module Wat denk ik?	M BE G 112
De cursist	
toetst eigen interpretaties aan die van anderen	BE 029 ET 003
stelt open vragen	BE 029 ET 009
bespreekt opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van relaties	BE 029 ET 020
vergelijkt zijn geschiedenis en context met zijn huidige situatie en zelfbeleving	BE 029 ET 047
toetst zijn mening over verschillen tussen mensen en levensopvattingen aan feiten en andere meningen	BE 029 ET 049
gaat respectvol om met ethische aspecten van gezondheid	BE 029 ET 147
gaat respectvol om met de natuur	BE 029 ET 162

Afbakening

<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen;- een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen;- voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none">- handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none">- met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none">- verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.
---	--

3.2 Module Waar sta ik? (M BE 120)

3.2.1 Situering van de module in de opleiding

De cursist ordent in de module **Waar sta ik?** gebeurtenissen uit het eigen leven en brengt ervaringen in kaart. Zo kan hij zijn huidige situatie en zelfbeleving vergelijken met zijn geschiedenis en context. Hij bekijkt dit alles met een kritische bril en onderzoekt het eigen perspectief in de samenleving. De cursist denkt met andere woorden na over hoe hij in het leven wil staan. Daarbij leert hij zijn eigen mogelijkheden realistisch inschatten.

3.2.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.2.3 Studieduur

30 lestijden

3.2.4 Eindtermen

Module Waar sta ik?	M BE 120
De cursist	
onderzoekt het eigen perspectief in de socio-economische samenleving	BE 029 ET 037
ordent belangrijke gebeurtenissen uit het eigen leven	BE 029 ET 046
vergelijkt zijn geschiedenis en context met zijn huidige situatie en zelfbeleving	BE 029 ET 074
brengt eigen ervaringen in kaart	BE 029 ET 087
schat eigen mogelijkheden realistisch in	BE 029 ET 088

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.

herkenbare concrete problemen.	
--------------------------------	--

3.3 Module Keuzes maken (M BE G 121)

3.3.1 Situering van de module in de opleiding

In de module **Keuzes maken** reflecteert de cursist over de keuzes waar hij voor staat. Hij brengt eerst en vooral eigen ervaringen in kaart. Hij vergelijkt zijn geschiedenis en context met zijn huidige situatie en zelfbeleving. In deze module gaat aandacht naar het inschatten van eigen mogelijkheden en het selecteren van een passend aanbod. De cursist informeert zich en maakt kennis met relevante diensten en instellingen. Hij leert inzien waarop hij keuzes kan baseren. Hij weegt daarbij verschillende belangen op korte en lange termijn af. Nadien evalueert hij de eigen keuzes.

3.3.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.3.3 Studieduur

30 lestijden

3.3.4 Eindtermen

Module Keuzes maken	M BE G 121
De cursist	
ordent belangrijke gebeurtenissen uit het eigen leven	BE 029 ET 046
vergelijkt zijn geschiedenis en context met zijn huidige situatie en zelfbeleving	BE 029 ET 047
maakt gebruik van voorzieningen, diensten en instellingen in de socio-culturele samenleving	BE 030 ET 057
brengt eigen ervaringen in kaart	BE 029 ET 087
schat eigen mogelijkheden realistisch in	BE 029 ET 088
selecteert op basis van behoeften, kwaliteiten, beperkingen en waarden een passend aanbod	BE 029 ET 089
doet bij het maken van zijn keuze een beroep op diensten en instellingen in de lerende samenleving	BE 029 ET 090
evalueert de manier waarop hij op basis van behoeften, kwaliteiten, beperkingen en waarden een aanbod heeft geselecteerd	BE 029 ET 091
maakt gebruik van rechten en komt plichten na in de politiek-juridische samenleving	BE 029 ET 164
weegt verschillende belangen op korte en lange termijn af	BE 029 ET 173

Afbakening

<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen. 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.
---	--

3.4 Module Stress (M BE G 092)

3.4.1 Situering van de module in de opleiding

In de module **Stress** leert de cursist eerst en vooral stress herkennen. Daarnaast leert hij manieren om met die stress om te gaan. Het gaat dan ook over taakbelasting en stressvolle situaties. Deze module behandelt het vinden van het evenwicht tussen rust en beweging, maar ook tussen werk en ontspanning. Een realistische planning maken kan daarbij een hulpmiddel zijn. De cursist luistert naar het eigen lichaam, maar reageert ook gepast op lichamelijke, emotionele en sociale veranderingen bij anderen. Omgaan met emoties en zich weerbaar opstellen komen ten slotte ook aan bod in de module.

3.4.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.4.3 Studieduur

30 lestijden

3.4.4 Eindtermen

Module Stress	M BE G 092
De cursist	
maakt een realistische planning	BE 029 ET 065
reageert adequaat op lichaamssignalen	BE 029 ET 131
zorgt dagelijks voor een evenwicht tussen rust en beweging, werk en ontspanning	BE 029 ET 132
gaat constructief om met taakbelasting en stressvolle situaties	BE 029 ET 141

gaat om met lichamelijke, emotionele en sociale veranderingen bij zichzelf	BE 029 ET 142
stelt zich weerbaar op	BE 029 ET 143
gaat om met emoties	BE 029 ET 144
reageert gepast op lichamelijke, emotionele en sociale veranderingen bij anderen	BE 029 ET 145

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen;- een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen;- voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none">- handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none">- met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none">- verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.

3.5 Module Nieuws (M BE G 111)

3.5.1 Situering van de module in de opleiding

De module **Nieuws** gaat in op één of meerdere thema's uit de actualiteit. De cursist leert deze thema's te analyseren. Daarvoor werkt hij met verschillende informatiebronnen en -kanalen. Hij selecteert zorgvuldig informatie. Mening en feiten onderscheiden komt daarbij goed van pas. Daarnaast situeert de cursist informatie in tijd en ruimte.

3.5.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.5.3 Studieduur

30 lestijden

3.5.4 Eindtermen

Module Nieuws	M BE G 111
De cursist	
kiest uit gegeven informatiebronnen en -kanalen met het oog op te bereiken doelen	BE 029 ET 068
situeert informatie in tijd en ruimte	BE 029 ET 097
analyseert items uit de actualiteit	BE 029 ET 100
maakt onderscheid tussen een mening over een historisch of actueel feit en het feit zelf	BE 029 ET 101

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen. 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.

3.6 Module Diversiteit (M BE G 106)

3.6.1 Situering van de module in de opleiding

In de module **Diversiteit** staat het respectvol omgaan met verschillen tussen mensen en levensopvattingen centraal. Het gaat over verkennen en reflecteren. De cursist toetst zijn mening aan feiten en andere meningen. Hij oefent respect tonen en opbrengen in de praktijk. Hij leert vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik herkennen. Aan de hand van actuele en historische voorbeelden gaat het over de gevolgen van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie. Er is ook aandacht voor sociale samenhang en solidariteit. Daarnaast komt de multiculturele samenleving ter sprake. De cursist leert in deze module hoe cultuur een impact heeft op voelen, denken en handelen.

3.6.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.6.3 Studieduur

30 lestijden

3.6.4 Eindtermen

Module Diversiteit	M BE G 106
De cursist	
herkent vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik	BE 029 ET 019
gaat respectvol om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen	BE 029 ET 048
toetst zijn mening over verschillen tussen mensen en levensopvattingen aan feiten en andere meningen	BE 029 ET 049
illustreert het belang van sociale samenhang en solidariteit	BE 029 ET 050
leidt uit historische en actuele voorbeelden af wat de gevolgen zijn van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie	BE 029 ET 051
toont aan dat cultuur een impact heeft op voelen, denken en handelen	BE 029 ET 054

Afbakening

<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen;- een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen;- voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none">- handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none">- met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none">- verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.
---	--

3.7 Module Duurzame samenleving (M BE G 094)

3.7.1 Situering van de module in de opleiding

De cursist leert duurzaamheidvraagstukken bespreken. Hij heeft niet alleen respect voor de natuur, maar leert ook over de invloed van de mens op natuur en milieu. Om het thema **duurzaamheid** beter te begrijpen, gaat het daarnaast over politiek, economie, sociale thema's, armoede en technologie. De cursist gaat op zoek naar duurzame oplossingen om zijn leefomgeving te verbeteren. Hij denkt daarbij na over ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoer.

3.7.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.7.3 Studieduur

30 lestijden

3.7.4 Eindtermen

Module Duurzame samenleving	M BE G 094
De cursist	
illustreert dat de mens natuur, klimaat en milieu beïnvloedt	BE 029 ET 157
herkent in duurzaamheidvraagstukken de verwevenheid tussen politieke, economische, sociale, technische en ecologische aspecten	BE 029 ET 158
herkent in duurzaamheidvraagstukken de verwevenheid met armoede- en ontwikkelingsproblematiek	BE 029 ET 159
maakt op duurzame wijze gebruik van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen	BE 029 ET 160
zoekt naar duurzame oplossingen om zijn leefomgeving te verbeteren	BE 029 ET 161
gaat respectvol om met de natuur	BE 029 ET 162

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijkheid opnemen voor de

<p>toepassen; - voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.</p>	<p>gestelde handelingen.</p>
--	------------------------------

3.8 Module Apparaten (M BE G 100)

3.8.1 Situering van de module in de opleiding

De module **Apparaten** gaat over allerhande apparaten en toestellen. De cursist leert werken met werktekeningen, handleidingen en stappenplannen. Hij leert nieuwe apparaten te gebruiken. De cursist oefent in het werken met beeldschermen. Er is daarnaast aandacht voor de correcte benamingen zodat de cursist eventueel gemakkelijk hulp kan vragen. Het gebruikmaken van een garantiebewijs komt aan bod. Ten slotte leert de cursist het inzetten van apparaten of hulpmiddelen afwegen en doordachte keuzes te maken.

3.8.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.8.3 Studieduur

30 lestijden

3.8.4 Eindtermen

Module apparaten	M BE G 100
De cursist	
voert de opeenvolgende logische stappen uit om een eenvoudige technische opdracht te volbrengen	BE 029 ET 111
voert een eenvoudige werktekening of handleiding stap voor stap uit	BE 029 ET 116
neemt een technische realisatie in gebruik	BE 029 ET 118
gebruikt de correcte benaming voor vaak gebruikte en hedendaagse technische realisaties	BE 029 ET 119
vraagt op een effectieve en efficiënte manier hulp bij installatie van een technische realisatie	BE 029 ET 120
optimaliseert het gebruik van een technische realisatie aan de hand van de handleiding	BE 029 ET 121
maakt gebruik van een garantiebewijs indien nodig	BE 029 ET 123
interpreteert de informatie op een beeldscherm	BE 029 ET 124
weegt de wenselijkheid en noodzakelijkheid af van het gebruik van technische realisaties	BE 029 ET 125
zet zelfgekozen technische hulpmiddelen in	BE 029 ET 126

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none">- informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen;- een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen;- voorgeschreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none">- handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none">- met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none">- verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.